

Üniversite Öğrencilerinin Öğretim Elamanlarının Değerlendirme Sistemine Yönelik Görüşleri*

Opinions of University Students on the Evaluation System of Faculty Members

Meryem ALTUN EKİZ^[1] Sevim KIR^[2] Hakkı ULUCAN^[3]

Başvuru Tarihi: 07 Ağustos 2023

ÖZ

Kabul Tarihi: 29 Şubat 2024

Bu araştırma, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin öğretim elamanlarının değerlendirme sistemine yönelik görüş ve deneyimlerini çok yönlü olarak ortaya koymayı amaçlamaktadır. Nitel araştırma modellerinden olgubilim desenin kullanıldığı araştırmada; amaçlı örnekleme yöntemlerinden tipik durum örnekleme yöntemiyle 30 katılımcı ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Araştırmada, görüşme türlerinden standartlaştırılmış açık uçlu görüşme tekniği ile hazırlanan görüşme formu ile veriler elde edilmiştir. Görüşme formu bizzat araştırmacı tarafından katılımcılara ulaştırılmıştır. Görüşmelerden elde edilen veriler araştırmacı tarafından kayıt cihazından bilgisayar ortamına aktarılmış ve deşifresi bizzat araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile incelenmiş, katılımcıların yanıtlarından kodlar ve temalar oluşturulmuş, doğrudan alıntı cümlelere yer verilmiştir. Araştırma bulgularından elde edilen sonuçlara göre; katılımcılar, öğrencilerin gerçek kapasitesini ortaya çıkarttığı ve bireysel farklılıklara hizmet ettiği yönünde uygulamalı, karma ve süreç değerlendirme türlerinin kullanılmasının önemini bildirmişlerdir. Çalışma bulgularına göre yazılı, uygulamalı ve karma değerlendirme türlerinin dersin dinamiğine göre uygulanabilir olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcıların öğrenim süreçlerindeki anlamlandırma düzeyleri birbirinden farklı olarak, değerlendirme tercihleri incelendiğinde en çok "uygulamalı sınav" en az "onu/ sunu anlatımı" tercih edilen değerlendirme türü olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların görüşlerine göre Rubrik ve Portfolyo değerlendirme türlerinin faydaları; objektif olması, gözlemlenebilir olması, kademeli ilerlemesi, aktif katılım ve kalıcı öğrenmeler sağlaması şeklinde sıralanmıştır.

Anahtar Kelimeler: BESYO, değerlendirme yöntemleri, öğretim elemanları, üniversite öğrencileri

Received Date: August 07, 2023

ABSTRACT

Accepted Date: February 29, 2024

This research aims to reveal the opinions and experiences of the students of Hatay Mustafa Kemal University Physical Education and Sports School regarding the evaluation system of the instructors. In this study, a phenomenological design, one of the qualitative research models, was employed.- Interviews were conducted with 30 participants using the typical case sampling method, a form of purposive sampling. Data for this research were gathered using an interview form prepared with the standardized open-ended interview technique. The interview form was personally delivered to the participants by the researcher. The data obtained from the interviews were transferred from the recording device to the computer environment by the researcher and then analyzed by the researcher. The content analysis method was used to analyze the data, resulting in the identification of codes and themes derived from the participants' responses, including directly quoted sentences: According to the findings of the research; the participants emphasized the importance of using applied, mixed and process assessment types, which can accurately gauge students' capabilities and accommodate individual differences. According to the findings of the study, it was concluded that written, applied and mixed assessment types are applicable according to the dynamics of the course. When the evaluation preferences of the participants were different from each other in their learning processes, it was determined that "practical exam" was the most preferred evaluation type and "subject/presentation expression" was the least preferred. According to the opinions of the participants, the benefits of Rubric and Portfolio assessment types; being objective, observable, gradual progress, active participation and providing permanent learning.

Keywords: PESS, evaluation methods, lecturers, university students

Altun Ekiz, M., Kır, S., & Ulucan, H. (2024). Üniversite öğrencilerinin öğretim elamanlarının değerlendirme sistemine yönelik görüşleri. *Humanistic Perspective*, 6 (1), 83-105. <https://www.doi.org/10.47793/hp.1339026>

* Bu çalışma 10. International Eurasian Educational Research Congress'te (8-11 Haziran 2023) sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

[1] Doç. Dr. | Mustafa Kemal Üniversitesi | Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu | Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği | Hatay | Türkiye | ORCID: 0000-0003-1224-7927

[2] Doktora Öğrencisi | Erciyes Üniversitesi | Spor Bilimleri Fakültesi | Kayseri | Türkiye | ORCID: 0000-0003-1772-3582 | ksevimm38@outlook.com

[3] Prof. Dr. | Erciyes Üniversitesi | Spor Bilimleri Fakültesi | Spor Yöneticiliği | Kayseri | Türkiye | ORCID: 0000-0002-0059-1344

GİRİŞ

Nitelikli öğrenmenin amaçlandığı eğitim sisteminin merkezinde öğrenci yer almaktadır. Öğrenci temelli çevrelenen sisteminin verimliliği ise yapılan değerlendirmeler sonucu ortaya çıkmaktadır. Eğitim sürecinin sistematığında yer alan ölçme ve değerlendirme birbirleriyle ilişkili iki kavramdır. Genellikle birbirleriyle karıştırılan bu iki kavramın temelde birbirinden ayıran özellikleri bulunmaktadır. Ölçme; sayı ve sembollerle ifade edilen objektif, betimsel bir gözlem faaliyetidir. Değerlendirme ise, ölçme sonuçlarının kapsamlı, sübjektif ve yargısal bir şekilde yorumlanması işidir (Küçük ve Geçit, 2012). Ölçme ve değerlendirme, öğretimde hedef ve davranışların belirlenmesi ve öncü olmasını sağlar, süreçle ilgili geri bildirim verir, öğrencilerin güçlü ve zayıf yönlerini ortaya çıkarır, öğrencilerin öğrenim kapasitelerinin gelişimine katkı sağlar, sürecin kontrolünü ve öğrenci başarısı hakkında bilgi elde edilmesini sağlar (Yalçın, 2006).

Bir nitelik ya da niceliğin belirlenen ölçütlere göre yorumlanarak ortaya çıkarılması olarak tanımlanan değerlendirme; okullar, öğrenciler, programlar, eğitsel politikalar ve herhangi bir eğitsel kararın verilebilmesi adına bilgi edinme süreci olarak tanımlanan kapsamlı bir terimdir. Ölçüm olmadan değerlendirme yapmak mümkün değildir. Ölçmede uygulanan sınav yöntemleri arasında: Sözlü testler, Performans testleri, Yazılı testler (az sorulu uzun cevaplı, çok sorulu kısa cevaplı), Objektif testler (tamamlamalı, doğru-yanlış, eşleştirmeli, çoktan seçmeli) yer almaktadır (İşman, 2005). Öğrencinin yeterliliğini değerlendirebilmek için gerekli bilgilerin toplanması gerekmektedir. Bu bilgileri toplamak amacıyla çeşitli değerlendirme tekniği kullanılabilir. Bu teknikler, öğrencinin verilen görevlerdeki performansı, uygulama kapsamındaki performansı, öğrencinin formal ve informal yöntemlerle gözlemlenmesi, test çalışmaları ve sözlü sınavlar gibi çok sayıda analizi içinde barındırmaktadır (Bıçak, vd. 2016). Değerlendirme yapacak olan kişi önce kendine neyi değerlendireceğini sorması gerekir. Ölçümleri karşılaştırmada kullanılan bir kriter bulunmalı ve bu kriter doğru olmalıdır. Eğitimde ölçme ve değerlendirme ilk olarak öğrenci başarılarını hatalardan arınık olarak ortaya çıkarmada kullanılır. Hatalardan arınık olan ölçme araçları en doğru bilgileri verir (İşman, 2005).

Eğitimin vazgeçilmez bir parçası olan ölçme ve değerlendirme, amaç ve kazanımların türüne göre değişiklik göstermektedir. Beden eğitimi ve spor derslerinde amaçlanan kazanımların sadece davranış kazanımında değil teorik ve uygulamalı olarak bilgi, beceri ve davranışların tümü değerlendirilmelidir. Öğrencinin sadece davranışsal öğreniminin ölçülmesi yalnızca kişinin fiziksel gelişimi ile ilgili verilere ortaya koymaktadır. Fakat beden eğitimi ve sporun başlıca amacı kişinin fiziksel, zihinsel, sosyal ve duygusal açıdan bir bütün olarak sağlıklı bir gelişim gerçekleştirmesidir. Bu etken göz önüne alınarak puanlandırma bir iş değil, eğitim süreci kapsamında bir araç olarak görülmelidir. Değerlendirme aşamasında öğrencilerin ders dışı

etkinliklerde de spor performansları dikkate alınmalıdır. Devimsel gelişim kapsamında yapılan değerlendirmede öğrencinin fiziksel kapasitesi dikkate alınarak beceri gelişimi diğer öğrencilerle kıyaslanmalıdır. Gözlem, izleme ve yönlendirme temel alınarak değerlendirilmelidir (Çöndü, 2004; Aracı, 2006). Bu amaca hizmet eden değerlendirme aşamasında ölçüt seçimi en önemli adımdır. Doğru tercih edilen bir ölçüt değerlendirme ve karar sürecini kolaylaştırır ve güvenilirliğini artırır. Bu amaçla öğretim elamanlarının değerlendirme aşamasında hangi ölçütleri kullanacaklarını bilmeleri gerekmektedir (Yılmaz, 2002).

Öğrenme-öğretme sürecinde, öğrencinin neyi ne kadar öğrendiğinin bilinmesi hem öğretmenin öğretimi hem de öğrencinin bireysel öğrenimi bakımından önemlidir. Öğrenme süreci sonunda öğrenciye geri dönüt verilmesi, öğrencinin yeterli ve yetersiz olduğu konuları bilmesi, öğrencinin hatalarını düzeltmesi ve öğrenmeye karşı olumlu bir tutum sergilemesi açısından yardımcı olur (Çöndü, 2004). Literatürde yapılan taramalarda ölçme ve değerlendirme etkinliklerinin farklı boyutlarda ele alındığı bir çok çalışma bulunmaktadır. Örnek olması amacıyla, ölçme ve değerlendirme kapsamında literatürde; Kaynak, 2000; Özsevgeç, Çepni, ve Demircioğlu, 2004; Güven ve Eskitürk, 2007; Birgin ve Gürbüz, 2008; Genç, 2008; Şirin, Çağlayan ve Alparslan, 2009; Metin ve Yürek Demir, 2009; Avşar, 2009; Bay vd., 2010; Çelikkaya, Karakuş ve Öztürk Demirbaş, 2010; Arslantaş, 2011; Öztürk, Yalvaç Hastürk ve Demir, 2013; Abalı Öztürk, 2014; Akkuş, 2014; Yiğit ve Kırımlı, 2015; Özgül ve Kangalgil, 2018; Türkben, 2022; Dölek ve Demirel, 2022 tarafından yapılan araştırmalara rastlanmıştır. Ancak yapılan taramalarda ölçme ve değerlendirme etkinlikleri, BESYO ile derinlemesine ve doğrudan bağdaşmış bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu bilgiler ışığında, beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin öğretim elemanlarını değerlendirme sistemi ile ilgili görüşleri, deneyimleri ve bu deneyimleri nasıl yorumladıkları öğretim elemanlarının değerlendirme yaklaşımlarının gözler önüne serilmesi bakımından önem arz etmektedir. Ayrıca bu araştırmada elde edilen verilerle değerlendirme sistemleri üzerine yapılan tespitler ve getirilen öneriler sonucunda, ölçme-değerlendirme etkinliklerinin ve eğitimin kalitesinin artırılmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ek olarak açık uçlu sorularla öğrencilerin ölçme ve değerlendirme kapsamındaki bilgi düzeylerinin saptanması önemli bir ihtiyaçtır. Bu sebeple çalışmanın amacı; Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Öğretim Elamanlarının Değerlendirme Sistemine yönelik görüş ve deneyimlerini ortaya koymaktır.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada, kullanılan veri toplama tekniği ve var olan bir durumun derinlemesine incelenmesi amaçlandığı için nitel araştırma modeli benimsenmiştir. Belirlenen amaçlara erişebilmek için nitel araştırma yöntemlerinden en uygun görülen olgubilim (fenomenoloji)

deseni kullanılmıştır. Olgubilim, karşılaşılan deneyimler, yönelimler, olaylar, kavramlar ve algılar gibi olguların farkında olunmasına rağmen derinlemesine bilgi sahibi olunmayan konular üzerine yoğunlaşma olanağı tanıyan çalışmalardır. Nitel araştırmaların yapısına uygun olarak olgubilim araştırmalarında, mutlak ve genellenebilir sonuçlar elde edilmeyebilir. Fakat bir olgunun derinlemesine anlaşılması, açıklanması ve tanınmasına olanak sağlayabilir. Olgubilim deseninde faydalanılacak veri kaynaklarını, çalışmanın yoğunlaştığı olguya maruz kalan ve bu olguya karşılık algılarını dışa yansıtabilecek kişiler veya gruplar oluşturur (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu, araştırmada ele alınan Hatay Mustafa Kemal Üniversitesinde öğrenim görmekte olan 30 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubu, amaçlı örnekleme yöntemlerinden tipik durum örnekleme kullanılarak belirlenmiştir. Bu örneklemede yeni bir durum veya uygulama tanıtılmaktadır. (Bu araştırmada da geleneksel değerlendirme yöntemi yanında bazı derslerde çağdaş değerlendirme yöntemlerinden rubrik ve portfolyo değerlendirme sürecine katılan öğrenciler yer almaktadır.) Birçok konu, alan ve uygulamada olayların keşfi ve açıklanmasında fikir sahibi olmak ve yeterli bilgi birikimine sahip olmayan kişileri bilgilendirmek amaçlanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Tablo 1
Katılımcı bilgileri

Sıra No	Katılımcı	Cinsiyet	Yaş	Bölüm	Sınıf
1	MK	Erkek	20		
2	SÖ	Erkek	21		
3	NRİ	Kadın	22		
4	CE	Erkek	21		
5	AA	Erkek	22		
6	İN	Kadın	21		
7	BK	Kadın	21		
8	CZ	Erkek	20		
9	NÇ	Kadın	20	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	3
10	ÇN	Kadın	22		
11	MV	Erkek	24		
12	EP	Kadın	21		
13	CB	Erkek	24		
14	İAG	Erkek	21		
15	ARY	Erkek	20		
16	MD	Kadın	27		
17	GB	Kadın	20		
18	AP	Kadın	22		
19	MAB	Erkek	22		
20	AS	Kadın	23		
21	ANY	Kadın	22		
22	MK	Erkek	21		
23	EK	Kadın	22		
24	RÇ	Kadın	21	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	4
25	HD	Kadın	22		
26	AY	Erkek	22		
27	BD	Erkek	22		
28	BK	Erkek	23		
29	ET	Kadın	21		
30	İM	Kadın	30		

Tablo 1’de katılımcıların 16’sı kadın, 14’ü erkektir. Katılımcıların sınıflarına göre 17 katılımcı 3. Sınıf düzeyinde, 13 katılımcı 4. sınıf düzeyinde eğitim görmektedir. Araştırmaya katılanların yaşları min. 20, max. 30’dur.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada, görüşme türlerinden standartlaştırılmış açık uçlu görüşme tekniği kullanılarak hazırlanan 8 soruluk görüşme formu ile veriler elde edilmiştir. Görüşme formu; farklı kişiler aracılığıyla benzer verilerin elde edilmesi maksadıyla oluşturulur (Patton, 1987).

Nitel araştırma kapsamında ve olgubilim çalışmalarında en çok tercih edilen veri toplama aracı olan görüşme, yoğun bir etkileşim içerisine girilen kişi veya kişilerle araştırılan konunun derinlemesine incelenmesi ve açıklanmasına imkân tanıyan bir tekniktir (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Görüşme Formu. Yazılan her ölçek detaylandırılmalıdır. Bu araştırma kapsamında alanında uzman kişilerin fikir ve tecrübelerinden yararlanılarak ve detaylı bir alan taraması ardından soru sayısı ve kapsamı araştırmanın amacına uygun olarak açık uçlu biçimde standartlaştırılmıştır. Standartlaştırılmış açık uçlu görüşme; amaca uygun şekilde ve özenle hazırlanan sorular açık, anlaşılır ve aynı sırada katılımcılara aktarılır (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Görüşme soruları;

1. HMKÜ BESYO’da ne tür değerlendirme etkinlikleri yürütülmektedir?
2. Bu değerlendirme yöntemlerinin zayıf ve güçlü yönleri sizce nelerdir?
3. Değerlendirme sistemini geliştirmeye yönelik ne tür öneriler ortaya koyabilirsiniz?
4. Sizin tercih ettiğiniz değerlendirme türü/türleri nelerdir? Neden?
5. Rubrik ve Portfolyo değerlendirme türleri ile ilgili düşünceleriniz nelerdir?
6. Sınav sonrasında değerlendirme sorularının sınıf içerisinde öğrencilerle birlikte cevaplandırılmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?
7. Sınav kağıtlarının sınav sonrasında öğrenciye verilmesini nasıl değerlendiriyorsunuz?
8. Sınavlardaki başarınızı ya da başarısızlığınızı değerlendirme türüne mi bağlıyorsunuz?

Veri Toplama Süreci

Görüşmeler, öncesinde katılımcılara çalışmanın amacı aktarılıp görüşmelerin dijital ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınacağı bilgisi verilmiştir. Ardından yüz yüze görüşme tekniği ile bizzat araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiştir. Yapılan görüşmeler sonrasında veriler günü birlik olarak kayıt cihazından bilgisayar ortamına aktarılmış ve deşifresi bizzat araştırmacı

tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda görüşme verileri araştırmacı tarafından tekrar tekrar okunarak kodlamalar gerçekleştirilmiştir. Elde edilen kodların, temaların ve doğrudan alıntı cümlelerin yorumlanması ile araştırma gerçekleştirilmiştir.

Bu araştırmada inandırıcılık ve etik oluşturabilmek adına,

- Kapsamlı bir alan yazın taraması yapılmış,
- Soru havuzu oluşturulmuş,
- Alanında uzman kişilerin fikir ve tecrübelerinden yararlanılarak görüşme soruları 8 soruya düşürülmüş,
- Çalışmanın amacına yönelik açık uçlu sorular şeklinde görüşme formu oluşturulmuş,
- Çalışmaya gönüllü öğrenciler katılmış,
- Görüşme öncesi katılımcılara çalışma hakkında açıkça bilgilendirme yapılmış,
- Görüşmeler bizzat araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiş,
- Görüşme verileri dijital ses kayıt cihazı ile kaydedilmiş,
- Elde edilen veriler bizzat araştırmacı tarafından bilgisayar ortamında yazıya aktarılmış,
- Katılımcıların gizliliği sağlanmış
- Katılımcıların görüşlerine doğrudan alıntılar şeklinde yer verilmiştir.

Miles ve Huberman (1994) tarafından gerçekleştirilen çalışmada ulaşılan bulguların ve sonuçların doğruluğunu konu edinen sorular sorulmuş ve verilen yanıtların geçerliliği ve güvenilirliği sağlamada yeterli olduğu görülmüştür.

Verilerin Analizi

Olgubilim çalışmalarında, olay ve olguların açığa çıkmasına yönelik analizler gerçekleştirilmektedir. Bu doğrultuda araştırmada, nitel analiz yöntemlerinden içerik analizi yöntemi tercih edilmiştir. Ulaşılan veriler detaylıca okunup, belirlenen temalar kapsamında değerlendirilerek verilerin açıklaması yapılmış ve katılımcıların görüşlerine doğrudan alıntılarla yer verilerek bulguların açıklaması yapılmıştır.

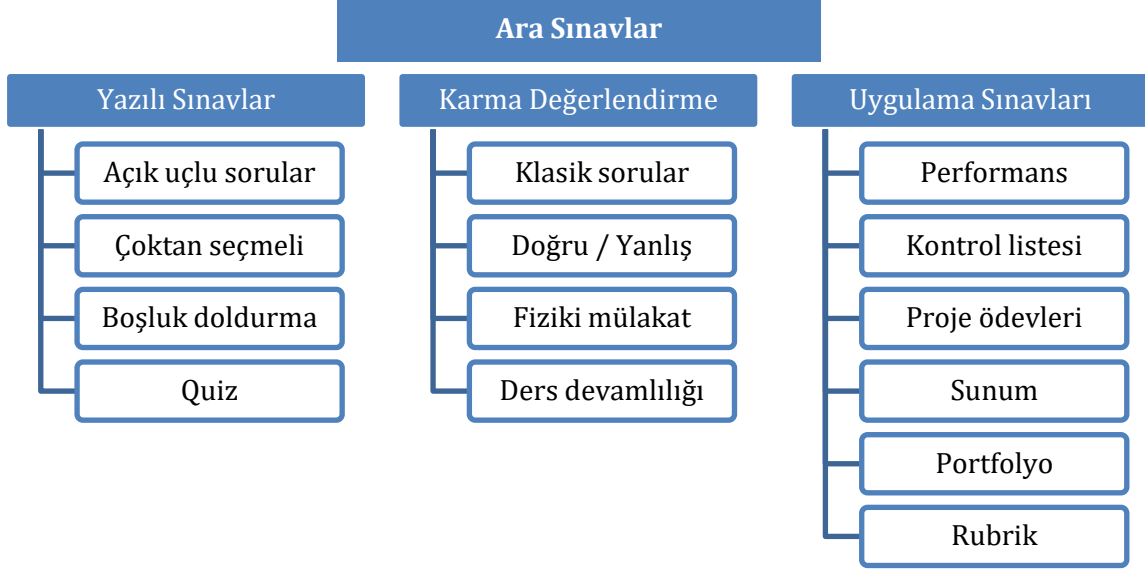
Bu amaçla yapılan içerik analizinde, katılımcılardan elde edilen verileri temsil edebilecek temaların belirlenmesi ve kavramsallaştırılması çabası vardır. Katılımcıların görüşlerini dikkat çekici bir şekilde ortaya koymak adına sık sık doğrudan alıntılara yer verilir ve sonuçlar betimsel anlatım yoluyla aktarılır (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Etik Onay

Bu araştırmaya Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulundan 04.01.2023 tarih ve 1/15 sayılı kararı ile etik kurul onayı alınmıştır.

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde, katılımcıların görüşlerinin analizi sonucunda elde edilen bulgulara ve doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

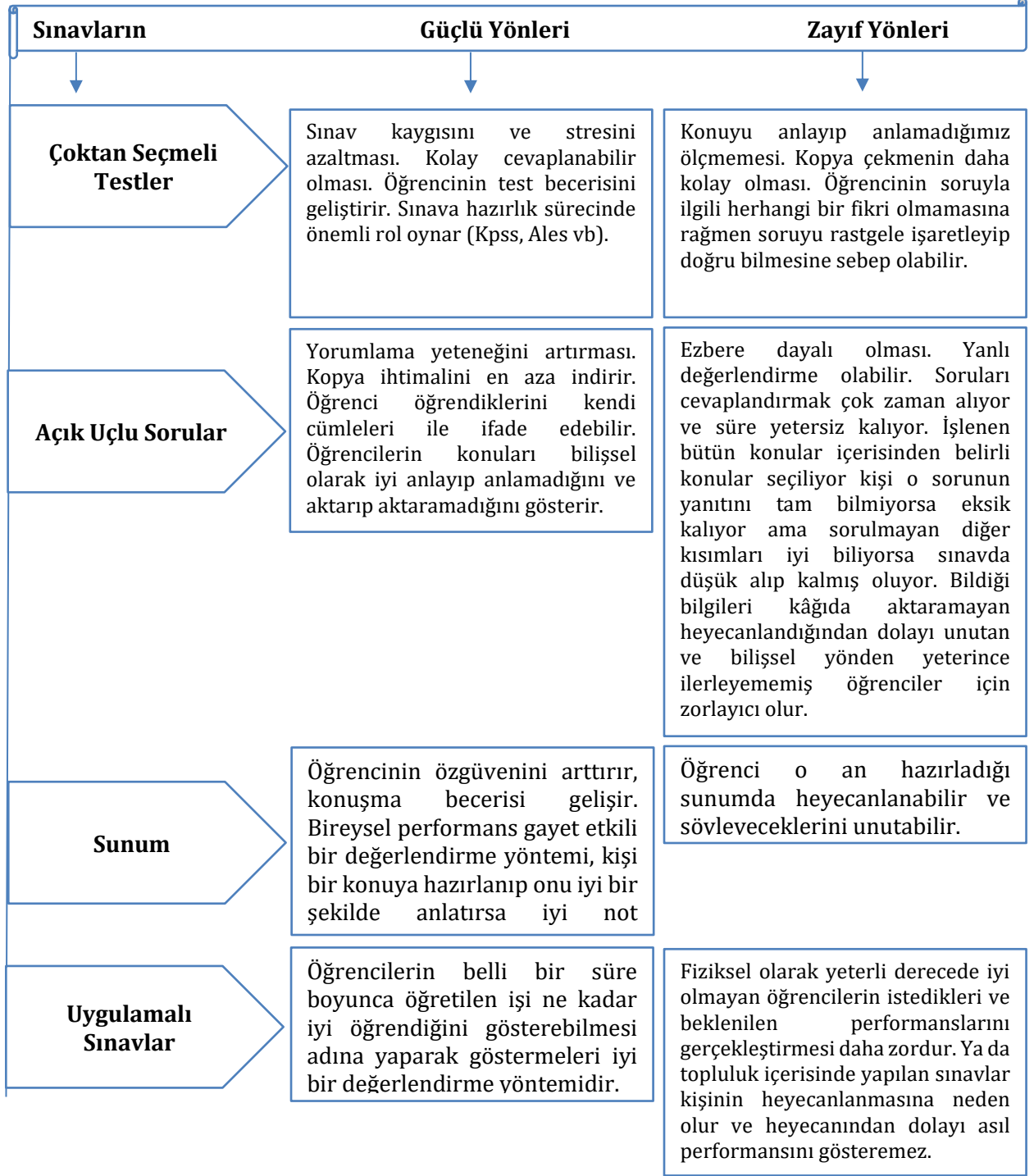
Şekil 1. Uygulanan Değerlendirme Türlerine Yönelik Kavram Haritası

Şekil 1’de HMKÜ BESYO’da yürütülen değerlendirme etkinlikleri katılımcıların cevaplarına göre 3 başlık altında 15 cevap kategorisi ortaya çıkmıştır. Katılımcılar tarafından ortaya konulan bulgulara göre, yazılı, uygulamalı ve karma değerlendirme türlerinin dersin içeriğine göre farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Bu kapsamda elde edilen görüşler şu şekildedir:

CE: *Hocalarımızın değerlendirmeleri vizeler genelde uygulamalı derslerde uygulama sınavı olarak yapıyor. Finalde teori ve uygulama beraber yapıyor. Teorik derslerde açık uçlu sorulardan oluşan klasik sınav ve çoktan seçmeli test olarak yapıyor ve derslere katılıma göre kanaat notu kullanılıyor.*

NÇ: *Değerlendirme etkinliği olarak genellikle mutlak ölçüt kullanılıyor fakat bazı öğretim elamanları mutlak ölçüt dışında da değerlendirme yapmaktadır. Örneğin Rubrik ve Portfolyo değerlendirme. Genellikle geleneksel ölçme değerlendirme teknikleri (çoktan seçmeli sorular, açık uçlu sorular, doğru yanlış soruları vb.) kullanılsa da bunun dışında alternatif ölçme değerlendirme teknikleri (performans değerlendirme, drama, sunum yapma vb.) de kullanılmaktadır. Mutlak ölçüt kullanılsa da öğretim elamanları sadece bunu baz almayıp aynı zamanda derse devam, derse etkin katılma durumumuzu, verilen ödevleri ve görevleri etkin bir biçimde yerine getirip getiremediğimizi de değerlendirip bu mutlak ölçüte ek olarak öğrenci durumunu da göz önünde bulundurarak öğrencilerin bilgilerinin ve yetenek düzeylerinin sınavdan ibaret olmadığını göz önüne alarak öğrencileri objektif ve adil bir biçimde değerlendirdiklerini düşünüyorum.*

İM: Teorik ve uygulamalı değerlendirme yapılıyor. Bazı öğretmenler süreç değerlendirmesini de katıyor. Derse katılım verilen sorumlulukları yerine getirme, devam devamsızlık gibi.

Şekil 2. Uygulanan Değerlendirme Türlerinin Zayıf ve Güçlü Yönlerine Yönelik Kavram Haritası

Şekil 2’de ortak fikir beyan eden katılımcıların uygulanan değerlendirme türlerinin zayıf ve güçlü yönlerine yönelik görüşlerine yer verilmiştir.

MK:

Yazılı sınavlar

Güçlü yönleri: Konuyu bilişsel olarak ne kadar iyi anladığımı gösterir.

Zayıf yönleri: Bildiklerimi kağıda aktarmada bazen zorluk yaşayabiliyorum ve heyecandan unutabiliyorum.

Uygulamalı sınavlar:

Güçlü yönleri: Pratikte o işi ne kadar iyi öğrendiğimi görebilmek adına etkili bir değerlendirme türüdür.

Zayıf yönleri: Fiziksel olarak iyi durumda değilsem istediğim performansı gerçekleştirmede zorluk yaşıyorum.

MAB:

Klasik sınavlar

Güçlü yönleri: Uygulama sınavında iyi olmayan öğrencilerin yazılı olarak sınava girmesi kendisi için daha rahat bir sınav olabilir ve teorik bilgiler ortaya çıkarılabilir.

Zayıf yönleri: Sadece klasik sınav yapıldığı zaman eğer o dersin uygulaması var ise uygulamada ne kadar başarılı olduğu bilinmeyebilir. Eksik konu çalışılması durumunda soru cevaplanma ihtimali düşebilir

Uygulama Sınavı

Güçlü yönleri: Kişinin ne kadar doğru veya yanlış yapabildiği ölçülebilir. Kendine güven, yaparak yaşayarak yapacağı için daha etkili olabilir

Zayıf yönleri: Herkesin her şeye yeteneği olmayabilir bu yüzden düşük alabilir.

Değerlendirme sistemini geliştirmeye yönelik ne tür öneriler ortaya koyabilirsiniz?

Katılımcıların ifadelerinden bazılarına aşağıda yer verilmiştir.

MK/MD: Değerlendirme yapılırken yazılı ve uygulamalı sınavlar dışında, öğrencilerin sınıf içi etkin katılımlarının da değerlendirmeye alınması gerektiğini düşünüyorum. Çünkü sınav esnasında veya sınavdan önceki gün biz öğrenciler bazen kötü durumlarla karşılaşabiliyoruz ve sınavda istediğimiz performansı sergileyemiyoruz, bundan dolayı yapılan bu yazılı ve uygulamalı sınavların yanında sürecinde değerlendirilmesi taraftarıyım.

SÖ: Alana dair makale çözümlerinin olması da bir değerlendirme seçeneği olabilir. Bu çözümlere alana ait yazılan bilimsel yazıları öğrencileri geliştirecektir diye düşünüyorum.

NRİ: Değerlendirme sistemini geliştirmeye yönelik olarak bir öğretmen adayı olarak sınavlardan ziyade ders/konu anlattırma tarzında görevler vermesini isterdim. Her şey bilgiyle kalmıyor, pratiğe dökülemeyen bilginin çok işe yaradığını düşünmüyorum. Her derste bu gibi sorumluluklarla kendimizi geliştirmemiz gerekmektedir.

BK: Değerlendirmeye yönelik tercihim eğitim ve öğretim yılına yaymak olduğunu düşünüyorum. Mesela önemli konular için münazara oluşturulması, gerekli konular için slayt ve sunum hazırlanması. Öğrencileri yıl boyunca derse etkin katılım sağlatıp kalıcı öğrenmenin gerçekleşeceğini düşünüyorum.

AP/RÇ: Öğrencinin sadece sınavına bakılarak değil dönem içerisindeki performansına bakılmalı. Sınavlarda dersin amacını öğrenmiş mi sadece ezber bilgiyle mi soruları yapmış bunlara bakılabilir. Tüm bilgi ve birikimimizi yarım saatlik bir sınavda ölçmek ve bundan bize bir puan vermek yerine belirli zaman veya belirli konulardan sonra test şeklinde bilgi ve birikimimiz test edilip ortalaması alınabilir. Böylelikle zayıf ve güçlü olduğumuz konuları da anlayıp üzerine düşmüş oluruz.

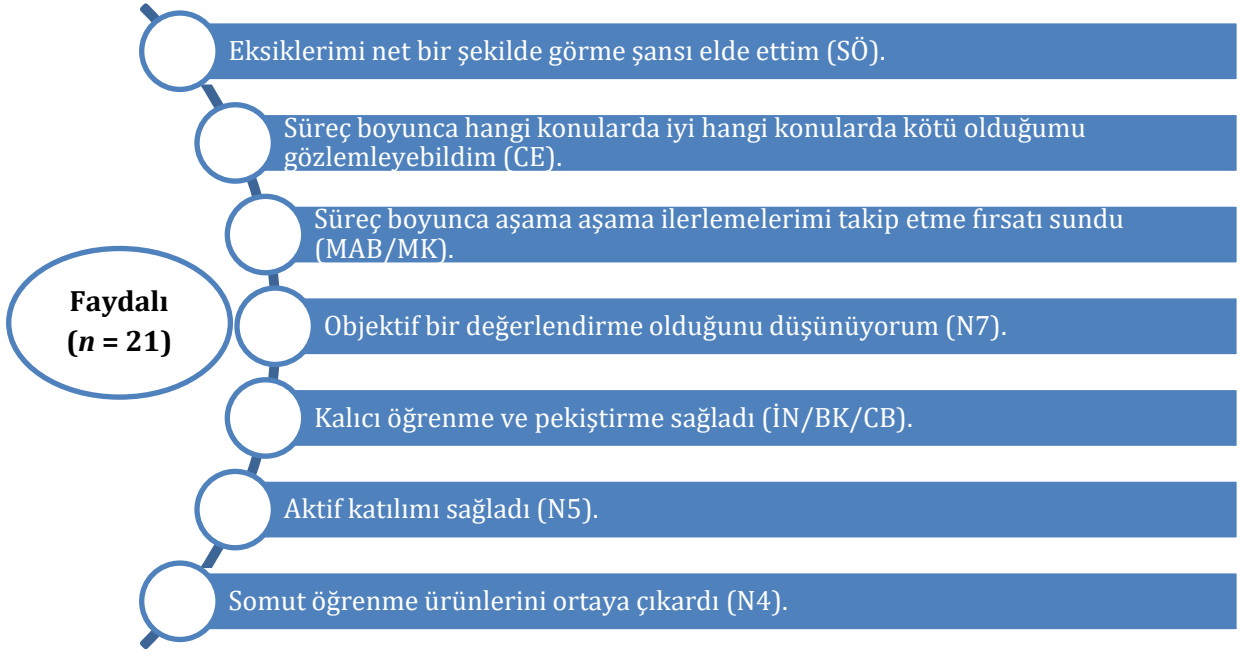
MAB/AS: Değerlendirme sistemi farklı değerlendirmelerden oluşabilir. Tek tip değerlendirme yerine, birden çok değerlendirme türüyle öğrencilerin yeteneğine göre puan alması sağlanabilir. Değerlendirme sadece sınava dayalı değil sınıf içi katılım, ders devamsızlığı, hem teorik hem uygulama değerlendirilmesi yapılabilir.

Tablo 2

Tercih edilen değerlendirme türleri

Cevap Kategorileri	Görüş Belirten Sayısı
Uygulama Sınavları	15
Süreç Değerlendirme (Portfolyö ve Rubrik)	7
Karma (Klasik, Çoktan seçmeli, Boşluk doldurma, Doğru/Yanlış)	7
Çoktan seçmeli	4
Ara Değerlendirmeler (Quiz)	3
Ders içi katılım	3
Konu Anlatımı/Sunum	2

Tablo 2’de tercih edilen değerlendirme türleri sorusuna verilen cevaplar arasından çıkarılan toplam 7 cevap kategorisi oluşturulmuştur. Oluşturulan cevap kategorilerinde ortak fikir beyan eden katılımcı sayısı ile birlikte verilmiştir. Katılımcılar tarafından ortaya konulan bulgulara göre değerlendirme tercihleri incelendiğinde en çok “uygulamalı sınav” en az “konu/sunu anlatımı” tercih edilen değerlendirme türü olduğu belirlenmiştir.

Şekil 3. Rubrik ve Portfolyo Değerlendirme Türlerine Yönelik Kavram Haritası

Şekil 3’de Rubrik ve Portfolyo değerlendirme türlerine yönelik öğrencilerin görüşleri örneklenmiştir. Görüldüğü gibi katılımcıların büyük bir kısmının görüşlerine göre Rubrik ve Portfolyo değerlendirme türlerinin faydalı bir etki oluşturduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Rubrik ve Portfolyo değerlendirme türlerinin süreç odaklı ve öğrenciyi bütünüyle ele alan nesnel bir değerlendirme olduğu elde edilen önemli bulgulardır.

Tablo 3

Sınav Sonrasında Değerlendirme Sorularının Sınıf İçerisinde Öğrencilerle Birlikte Cevaplandırılmasına Yönelik Öğrenci Görüşleri İle İlgili Bulgular

Faydalı	N21	Yanışları görme ve doğrusunu öğrenme fırsatı sunar (N18).
		Sınava dair akılda soru işareti bırakmaz (N5).
		Kalıcı öğrenme ve pekiştirme sağlar (N6).
		Sorumluluk bilincini ve eleştirel yaklaşım becerisini geliştirir (N4).
Faydalı Değil	N4	Düşük not alanları rahatsız eder (BK/AY).
		Karmaşık ve sıradan bir hal alır (İN/EK).

Tablo 3’de sınav sonrasında değerlendirme sorularının sınıf içerisinde öğrencilerle birlikte cevaplandırılmasına yönelik farklı görüş belirten katılımcıların görüşleri örneklenmiştir.

Görüldüğü gibi katılımcıların büyük bir kısmının değerlendirme sorularının öğrencilerle birlikte cevaplandırılması sürecinin pozitif bir etki oluşturduğu anlaşılmaktadır. Öğrencilerle birlikte cevaplanan soruların, yanlışların farkına varıp tecrübe kazanılmasında, bilinen doğruların pekiştirilmesinde, öğrencilerin daha nesnel ve eleştirel bakış açısı kazanmalarında önemli bir etkisinin olduğu elde edilen bulgulardan anlaşılmaktadır. Diğer taraftan bireysel farklılıkların da etkisiyle bazı katılımcıların süreci negatif yönleriyle ele aldıkları görülmektedir. Araştırılmadan kolaylıkla elde edilen cevapların kalıcılığı zedelediği elde edilen önemli bulgulardandır.

Tablo 4

Katılımcıların sınav kâğıtlarının sınav sonrasında öğrenciye verilmesine yönelik görüşleri ile ilgili bulgular

Cevap Kategorileri	Örnek İfadeler
Eksikleri Görme	N19 “...öğrenci bilgi düzeyini öğrenmelidir. Yanlışlarını düzeltme fırsatı bulmalıdır.” (MAB) “...Neyi doğru neyi yanlış yaptığını neden yanlış yaptığını düşünme imkânı sunar.” (AS) “...Öğrenci yaptığı yanlışları ve aynı zamanda doğruları da daha net bir şekilde görecektir.” (AA) “...öğrenciler eksiklerini bakarak onu araştırarak doğrusunu öğrenir.” (NÇ)
Bilgileri Pekiştirme	N13 “...konuların üstünden geçerek düzeltilebilir ve konu daha iyi pekiştirilebilir bu yönüyle etkili bir yöntem olduğunu düşünüyorum.” (AP) “...Eksik olduğu konuların üzerine daha çok çalışmayı öğrenci ilke edinebilir.” (MK)
Anı	N3 “...Bence sınav kâğıdı verilmeli böylece hatalarımızı görebiliriz ve sonradan anı olarak kalabilir.” (ÇN) “...Belki daha sonrasında işimize de yarayabilir ..” (İM)
*Öğretmede Kalmalı	N2 “...Öğrenciye gösterilmeli ancak öğretmen sınav kâğıtlarını geri almalı ve eğitim öğretim yılı içerisinde saklamalıdır.” (MD) “...Sınav kâğıdı olduğu için hoca da kalması daha doğru gibi.” (ET)

Tablo 4’de Katılımcıların sınav kâğıtlarının sınav sonrasında öğrenciye verilmesine yönelik farklı görüş belirten katılımcıların görüşleri örneklenmiştir. Görüldüğü gibi katılımcıların çoğunluğunun görüşlerine göre sınav kâğıtlarının öğrenciye verilmesinde “Eksikleri Görme” kategorisinin etkili olduğu görülmektedir. Öğrencilerin yanlışları ve aynı zamanda doğruları da daha net bir şekilde görmesiyle birlikte eksik konuların üzerine daha çok çalışmayı ilke edinmesinde sınav kâğıtlarının incelenmesinin etkili olduğu elde edilen bulgulardan anlaşılmaktadır. Katılımcıların büyük bir kısmı sınav kâğıtlarının öğrencilerde kalmasına yönelik olumlu görüş bildirirken N2 katılımcı sınav kâğıtlarının dağıtılmasına olumlu yönde baksa da kalması yönünde olumsuz yönde görüş bildirdiği elde edilen önemli bulgulardandır.

Şekil 4’te sınavlardaki başarı durumuna değerlendirme türlerinin etkisine yönelik katılımcıların görüşleri örneklenmiştir. 9 katılımcı ölçme değerlendirme metotlarının başarı durumlarını etkilediğini, 8 katılımcı ise herhangi bir etkisinin olmadığını ifade etmektedir. 11 katılımcının başarı durumuna daha nötr yaklaşırken 2 katılımcının görüş belirtmediği görülmektedir.

Evet	Kısmen	Hayır
<ul style="list-style-type: none">•“...Evet. Ben test sorularında iki şık arasında kalıp her seferinde yanlış seçiyorum.” (CZ)•“...Evet çünkü klasik sınavda hocanın bakış açısıyla benim ki uyuşmadığı için düşük alıyoruz.” (BD)•“...Güçsüz olduğum ölçme değerlendirme türleri bazen bildiğim ve anladığım konuları aktaramayıp yanlış değerlendirilmiş oluyorum.” (BK)	<ul style="list-style-type: none">•“...Kısmen değerlendirme türüne kısmen de kendi başarıma bağlıyorum. Bazen klasikte daha iyi hissediyorum eğer çok hazırlanmadığım bir sınavsa şıklı olmasını tercih ediyorum..” (RÇ).•“Başarı ve başarısızlığımın değerlendirme türü ile etkisinde oluyor ama daha çok benim bu değerlendirmeleri bilip bu değerlendirme türüne göre kendimi daha iyi hazırlamam gerektiğini düşünüyorum. (AP)	<ul style="list-style-type: none">•“...Hayır. Değerlendirme türlerinin başarımı etkilediğini düşünmüyorum. Öğrenci başarılıysa değerlendirme türü kendisi için çokta bir anlam ifade etmez.” (MK).•“...Hayır. Doğru ve yeterli düzeyde çalışırsam değerlendirme türü fark etmeksizin başarılı olabileceğimi düşünüyorum.” (SÖ)•“...Hayır bağlamıyorum, sınav öncesi yaşadığım olumsuz durumlar sınav notumu etkileyebiliyor iyi çalışmış ve konuyu anlamış olsam bile.” (AY)

Şekil 4. Sınavlardaki Başarı Durumuna Değerlendirme Türlerinin Etkisine Yönelik Kavram Haritası

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Öğretim Elamanlarının Değerlendirme Sistemine yönelik görüş ve deneyimlerini incelemek amacıyla standartlaştırılmış açık uçlu görüşme tekniği kullanılarak hazırlanan görüşme formu ile elde edilen bulgular doğrultusunda değerlendirmeler yapılmış, diğer çalışmalar ile tartışılmış ve yorumlanmıştır.

Değerlendirme sistemleri öğretim sürecinin önemli bir ögesidir. Öğretim etkinliğinin belirlenen hedefler çerçevesinde gerçekleşip gerçekleşmediğini tespit etmek doğru bir seçimle belirlenen ölçme ve değerlendirme ile mümkündür (Arslantaş, 2011). Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre; HMKÜ BESYO’da yürütülen değerlendirme türlerinin dersin dinamiğine göre değişiklik göstermesiyle hemen hemen bütün değerlendirme türlerinin farklı dersler kapsamında uygulandığı görülmektedir. Eker, (2016) öğrencilerin görüşlerine yer verdiği çalışmada, öğretim elemanlarının ders içeriğini ve öğrenci gereksinimlerini dikkate almaksızın tek tip değerlendirme türünün kullanıldığı tespit edilmiştir. Bay vd., (2010) öğretim elemanı ve öğretmen adaylarının görüşlerine yer verdiği çalışmada öğrenen günlükleri, görüşme ve gözlem teknikleri daha sık kullanılırken, alternatif değerlendirme sistemlerine oluştura az yer verildiği belirlenmiştir. Avşar, (2009) ilköğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersi değerlendirme süreci ile ilgili görüşlerine yönelik yaptığı çalışmada, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin değerlendirme türleri içerisinde ağırlıklı olarak beceri testlerini kullandıkları bunun yanı sıra tutum ölçekleri, fiziksel uygunluk testleri, akran değerlendirme, öz değerlendirme ve portfolyo

gibi türleri neredeyse hiç kullanmadıkları görülmektedir. Yiğit ve Kırımlı (2015), Türkçe öğretmenleri üzerine yaptığı çalışmasında en çok kullanılan değerlendirme türünün proje ve performans görevi olduğu görülmektedir.

Araştırma kapsamında her değerlendirme türünün kendi içerisinde güçlü ve zayıf yönlerinin olduğu görülmektedir. Katılımcılardan elde edilen bulgulara göre öğrencilerin bilgi düzeylerinin sağlıklı ölçümü adına karma değerlendirme türleri kullanılarak değerlendirme sistemlerinin güçlü yönlerden maksimum düzeyde faydalanılabileceği belirtilmiştir. Mutlak değerlendirme türlerinin dışında kullanılan alternatif değerlendirme türlerinde öğretmenin inisiyatif kullanabilmesi durumu alternatif değerlendirmelerin hem güçlü hem zayıf yönü olarak görüşmeciler tarafından ifade edilmiştir. Diğer taraftan katılımcıların büyük bir kısmı alan itibari ile uygulamalı derslerin yoğunlukta olması sebebiyle uygulamalı değerlendirmelerin tek tip yürütülmesi durumunda öğrencilerin bireysel farklılıklarını gözetmeksizin herkesten aynı performansın beklenmesi uygulamalı değerlendirme türünün var olan güçlü yönlerini kaybederek tamamen zayıf kalmasına neden olduğunu vurgulamışlardır. Beden eğitimi ve spor dersi uygulamalı bir derstir. Uygulamalı bir ders olan beden eğitimi ve spor dersinde her öğrenciden aynı performansı sergilemesi beklemek yanlış bir ölçüt olacaktır. Bireysel farklılıklar gözetilerek çeşitli değerlendirme türleri de sürece dahil edilerek öğrenciyi derse yönlendirmek eğitimcinin görevidir (Hergüner, Arslan ve Dündar, 2002). Performansa dayalı değerlendirme öğretilen bilgi ve becerinin kullanımı aşamasında öğrencinin sergilediği performans ve gelişim süreçlerinin takip edilebilmesidir (Linn ve Grounland, 1995). Öğrencilerin öz güven, yaratıcı düşünme becerileri ve akademik başarıları üzerinde yeni değerlendirme sistemlerinin olumlu etkisi olduğu tespit edilmiştir (Metin ve Yürek Demir, 2009).

Değerlendirme sistemlerinin öğrencilerin kişilik olarak kendini gerçekleştirebilmesi, yaratıcı düşünme becerisinin gelişmesi, kültürlenmesi ve problem çözme becerilerinin gelişmesi gibi olumlu davranış becerilerinin kazanımlarınlarına hizmet etmesi beklenmektedir. Bu doğrultuda katılımcılar değerlendirme sistemlerini geliştirmeye yönelik önerilerde, öğrencilerin bilişsel ya da psikomotor becerileri dışında sınıf içerisinde derse olan ilgilerinin, etkin katılımlarının ve ders içerisindeki uyumlarının da değerlendirilmeye alınması, soru sayısı ve kapsamlarının artırılması gerektiğini ifade etmişlerdir. Değerlendirme türlerinin ezbere dayalı bilgiyi ölçmek yerine gerçek öğrenmenin gerçekleşip gerçekleşmediğini, öğrencinin aktarım yeteneğini geliştirici kapsamda olması ve sonuca değil sürece dayalı bir değerlendirme sisteminin oluşturulması gerektiği katılımcılar tarafından vurgulanmıştır. Avşar, (2009) yaptığı çalışmasında öğrencilerin sadece değerlendirme sonucuna göre değil farklı ödevlendirmelerle birlikte süreç boyunca öğrencinin gelişiminin takip edilmesini gerektiğini vurguladıklarını belirtmiştir. Akkuş, (2014) yaptığı çalışmasında öğretmen adaylarının sadece ezbere dayalı bilgi ölçen değerlendirme

türlerinin yerine, yaratıcı düşünme becerilerini geliştiren, yapılandırmacılığa uygun değerlendirme türleriyle karşılaşmak istedikleri görülmektedir. Literatür incelendiğinde bu bulgularla örtüşmeyen sonuçlara rastlamak mümkündür. Geçerli ve güvenilir bir ölçüt temel alınarak notlandırma işlemleri yapılmalı, ölçüt dışında öğrencinin yaramazlıkları, devam oranı, kötü davranışları gibi doğrudan dersle bağlantısı olmayan konular öğrenci notunu etkilememelidir (Tekindal, 2002). Kaynak, (2000) yapmış olduğu çalışmada ölçme aracı kullanmaksızın sadece süreç gözlemlenmesi ile değerlendirme yapılamayacağını belirtmiştir.

Eğitimde ölçme değerlendirme denilince akla gelen temel değerlendirme türleri kapsadığı özelliklerle her bir birey için farklı bir algı oluşturmaktadır. Bu doğrultuda katılımcıların büyük bir çoğunluğunun “uygulamalı sınav” tercih ettikleri görülmektedir. Her değerlendirme yönteminin kendine göre olumlu ve olumsuz yönleri olmasına karşın beden eğitimi ve spor gibi uygulamaya dayalı bir dersin temelinde uygulamalı sınav ölçütünün bulunması gerektiği elde edilen bulgulardan anlaşılmaktadır. İlgili alan taramasında genellikle öğretmenlerin klasik sınavlar, kısa cevaplı sorular ve çoktan seçmeli sorulardan oluşan ölçme araçlarını tercih ettikleri görülmektedir (Güven, 2001 ; Özsevgeç, Çepni, ve Demircioğlu, 2004 ; Çakan, 2004 ; Güven ve Eskitürk, 2007 ; Birgin ve Gürbüz, 2008 ; Kuran ve Kanatlı, 2009 ; Çelikkaya, Karakuş ve Öztürk Demirbaş, 2010 ; Öztürk, Yalvaç Hastürk ve Demir, 2013). Yılmaz ve Gündüz, (2008) yaptıkları çalışmada değerlendirme sistemleri içerisinde işlevselliğine göre sırasıyla “sınavlar”, “ders içi performans” ve “performans ödevleri” şeklinde tercih edildiği görülmektedir. Asma vd. (2018) yaptıkları çalışmada değerlendirme sistemlerinin tercih edilme sıklığı içerisinde en fazla “gözlem” en az “poster”in kullanıldığı ifade edilmiştir. Dölek ve Demirel, (2022), Türkçe öğretmenleri üzerine yaptığı çalışmada değerlendirme etkinlikleri arasında akran değerlendirme, çoktan seçmeli sorular, açık uçlu sorular ve soru cevap gibi etkinlikleri tercih ettikleri görülmektedir.

Öğrenci performansının daha somut ve nesnel bir şekilde ortaya konulmasına fırsat veren rubrik ve portfolyo süreç odaklı ve öğrencilerin aktifliğini sağlayan değerlendirme türleri olduğu katılımcılar tarafından ifade edilmiştir. Diğer taraftan katılımcılar rubrik ve portfolyo değerlendirme etkinliklerinin öğrencilere bütüncül bir yaklaşım sağlaması, öğrencileri her yönüyle ele alan ve öğrencilerin kendi seçimlerini yapmalarına olanak sağlayarak öz saygılarını ve sorumluluk bilinçlerini arttıran bir değerlendirme etkinliği olduğunu belirtmişlerdir. Diğer değerlendirme türlerine oranla daha zahmetli ve uygulama aşamasının güç olmasına karşın değerlendirme açısından güçlü olması elde edilen önemli bulgulardandır. Öğretmenler hazırlanması, uygulanması, zaman açısından ve uygulanacak grubun durumuna göre en kolay olan değerlendirme etkinliklerini tercih ettikleri belirtilmiştir (Özgül ve Kangalgil, 2018). Yılmaz ve Gündüz, (2008) yaptıkları çalışmada sınıfların kalabalık olması, ders saatlerinin yetersizliği ve ders müfredatının yoğunluğu gibi nedenlerle değerlendirme etkinliklerinin gerektiği gibi

uygulanamadığı tespit edilmiştir. Sezer, (2005) yaptığı çalışmada rubrik değerlendirme etkinliğine karşı akademik performansları yüksek olan öğrencilerin orta ve düşük seviyedeki öğrencilere oranla daha gereksiz gördüğü belirtilmiştir. Alan, (2014) velilerin görüşlerine yer verdiği çalışmada velilerin e-portfolyo uygulamalarının öğrencilerde özgüven gelişimi, araştırma yeteneği ve sorumluluk bilincini arttırdığı sonucunu ortaya koymaktadır. Sünbül, (2011) yaptığı çalışmada öğrencilerin portfolyo aracılığıyla daha iyi öğrendiği ve sorumluluk bilinçlerinin arttığını belirtmiştir. Zeybek, (2019) yaptığı çalışmada öğrencilerin e-portfolyo uygulamaları sayesinde kendi gelişimlerini takip edebilmelerinin başarılarını olumlu yönde etkilediğini belirtmişlerdir.

Öğrenme süreci sonunda öğrenmenin, amaç ve kazanımların hangi oranda gerçekleştiğini anlamak adına yapılan değerlendirme işleminin karşılığı olarak öğrencinin notlandırılması yapılmaktadır. Bu notlandırma işleminin sınıf içerisinde öğrencilerle birlikte yapılmasına karşın öğrencilerin n21 oranında olumlu bir tutum sergilediği görülürken n4 oranında farklı nedenler belirtilerek faydasız olduğu elde edilen önemli bulgulardandır. Katılımcılardan elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin kendi yanlışlarını görmeleri ve anında düzeltmeyle karşılaşmaları öğrenme sürecine olumlu ve tamamlayıcı bir etki oluşturduğu belirtilmiştir. Diğer taraftan bazı katılımcılar sürecin sıradanlaşmasıyla birlikte ilginin kaybolacağı ve hazır elde edilen cevapların kalıcılığı zedeleyeceği yönünde olumsuz bir tutum sergiledikleri elde edilen önemli bulgulardandır. Katılımcıların büyük bir kısmının sınav kağıtlarının sınav sonrasında öğrenciye verilmesinde “Eksikleri Görme” nin önemine işaret ettikleri görülmektedir. Öğrencilerin soruları kontrol ederek kendi yanlışlarını görüp düzeltmeleri konunun pekişmesi açısından etkili bir yöntem olduğu katılımcılar tarafından ifade edilmiştir. Elde edilen bulgular ışığında sınav kağıtlarının öğrencide kalması değerlendirme sonuçlarının güvenilirliği açısından olumlu bir durum olduğu görülmektedir. Öğrenim süreci sonunda öğrencinin başarılı ya da başarısız olduğuna değerlendirme etkinliklerinin sonucunda karar verilmektedir. Bu bağlamda katılımcıların beklentileri karşılandığında değerlendirme etkinliklerini sorumlu tutmazken beklentilerinin altında bir notla karşılaşmaları durumunda değerlendirme etkinliklerini sorumlu gördükleri elde edilen önemli bulgulardandır. Abalı Öztürk, (2014) 5. Sınıflar üzerinde yürüttüğü çalışmada öğrenci değerlendirmelerinin akademik başarıları üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğu görülmektedir.

Görüşmecilerden elde edilen verilerin değerlendirilmesi sonucunda eğitimin temel taşı olan ölçme ve değerlendirme sistemlerinin öğrenim sürecinin her aşamasında oldukça etken olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra eğitimcilerin test türlerinin uygunluğu, sınıf mevcudu, yakalanması gereken hedeflerin belirlenmesi, dersin içeriğine uygunluğu ve öğrencilerin hazır bulunuşluluğu gibi etkenleri göz önünde bulundurarak tercih ettikleri değerlendirme

etkinliklerini öğrencilerin bireysel farklılıklara hizmet edecek, gerçek kapasitelerini ortaya çıkaracak ve kendi bireysel başarılarını arttırabileceklerini düşündükleri değerlendirme etkinliklerinin sürekliliğini istedikleri görülmektedir. Öğrencilerin bütünüyle değerlendirilebilecekleri kapsam geçerliliği yüksek ve süreç odaklı değerlendirme etkinlikleri kapsamında değerlendirilmek istedikleri görülmektedir.

KAYNAKÇA

- Abalı Öztürk, Y. (2014). *Beşinci sınıf matematik dersinde uygulanan alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerinin akademik başarı, kalıcılık, özyeterlilik algısı ve tutum üzerine etkisi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.
- Akkuş, Z. (2014). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yapılandırmacı yaklaşıma dayalı ölçme ve değerlendirme etkinliklerine ilişkin görüşleri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (31), 13-27. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/susbed/issue/61811/924670>
- Alan, S. (2014). *İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda e-portfolyo kullanımının değerlendirilmesi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Aracı, H. (2006). *Öğretmenler ve öğrenciler için okullarda beden eğitimi*. (6. Baskı). Nobel Basımevi.
- Arslantaş, H. İ. (2011). Öğretim elemanlarının öğretim stratejileri-yöntem ve teknikleri, iletişim ve ölçme değerlendirme yeterliklerine yönelik öğrenci görüşleri. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15), 487-506. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/mkusbed/issue/19555/208686>
- Asma, M., Çamlıyer, H., Soytürk, M., Balcı, T. & Çamlıyer, H. (2018). Beden eğitimi ve spor öğretiminde alternatif ölçme ve değerlendirme üzerine bir inceleme. *Sakarya University Journal of Education*, 8(3), 37-62. <https://doi.org/10.19126/suje.398201>
- Avşar, Z. (2009). İlköğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersi değerlendirme süreci ile ilgili görüşlerinin belirlenmesi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 20(3), 81-89. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/sbd/issue/16390/171409>
- Bay, E., Küçüköğlü, A., Kaya, H. İ., Gündoğdu, K., Köse, E., Ozan, C., & Taşgın, A. (2010). Öğretim elemanı ve öğretmen adaylarının ölçme-değerlendirmeye ilişkin görüşleri (Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Örneği). *Uluslararası Öğretmen Yetiştirme Politikaları ve Sorunları Sempozyumu II*, 16, 18.
- Bıçak, B., Bahar, M., & Özel, S. (2016). Öğrencilerin eğitsel değerlendirilmesi. (6. Basımdan Çeviri. Nitko, A. J. ve Brookhart, S. M.). Nobel Basımevi.
- Birgin, O., & Gürbüz, R. (2008). Sınıf öğretmeni adaylarının ölçme ve değerlendirme konusundaki bilgi düzeylerinin incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (20),163-179. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/susbed/issue/61796/924236>
- Çakan, M. (2004). Öğretmenlerin ölçme-değerlendirme uygulamaları ve yeterlik düzeyleri: ilk ve ortaöğretim. *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 37 (2), 99-114. https://doi.org/10.1501/egifak_0000000101
- Çelikkaya, T., Karakuş, U., & Öztürk Demirbaş, Ç. (2010). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin ölçme değerlendirme araçlarını kullanma düzeyleri ve karşılaştıkları sorunlar. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11 (1), 57-76. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kefad/issue/59507/855653>
- Çöndü, A. (2004). Beden eğitimi ve sporda özel öğretim yöntemleri. (2. Baskı). Nobel Basımevi.
- Dölek, O., & Demirel, A. (2022). Dinleme becerisine ve bu becerinin ölçme-değerlendirmesine ilişkin Türkçe öğretmenlerinin görüş ve yaklaşımları. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (28), 36-54. <https://doi.org/10.29000/rumelide.1132506>
- Eker, D. (2016). Üniversite öğrencilerinin gözüyle sınıf içi olumsuz öğretim elemanı davranışları. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(45), 564-571. <https://doi.org/10.17719/jisr.20164520635>
- Genç, N. (2008). *Beden eğitimi öğretmenlerinin ölçme değerlendirme uygulamaları ve yeterlik algıları* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Mersin Üniversitesi.

- Güven, B., & Eskiürk, M. (2007). Sınıf öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirmede kullandıkları yöntem ve teknikleri. XVI. Eğitim Bilimleri Kongresi Bildiri Kitabı (504-509), Cilt 3. Detay Yayıncılık.
- Güven, S. (2001). Sınıf öğretmenlerin ölçme ve değerlendirmede kullandıkları yöntem ve tekniklerin belirlenmesi. X.Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildiri Kitabı (413-423), Bolu İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Bolu.
- Hergüner, G., Arslan, S., & Dünder, H. (2002). Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü öğrencilerinin okul deneyimi dersini algılama düzeyleri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11 (11), 44-58.
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/pauefd/issue/11132/133140>
- İşman, A. (2005). *Türk eğitim sisteminde ölçme ve değerlendirme: Genel kavramlar, uygulamalar, sorunlar, çözüm önerileri ve yeni bir model*. (3. Baskı). Pegem.
- Kaynak, S. (2000). *Orta öğretimdeki branş öğretmenlerinin öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirme ile ilgili görüşlerinin değerlendirilmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Mustafa Kemal Üniversitesi.
- Küçük, M., & Geçit, Y. (2012). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme* (1. Baskı). Nobel Basımevi.
- Kuran, K., & Kanatlı, F. (2009). Alternatif ölçme değerlendirme teknikleri konusunda sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6 (12), 209-234.
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/mkusbed/issue/19557/208441>
- Linn, R. L., & Gronlund N. E. (1995). *Measurement and assesment in teaching* (7th Edition). Printice-Hall Inc.
- Metin, M., & Yürek Demir, G. (2009). Türkçe öğretmenlerinin yenilenen Türkçe öğretim programlarının ölçme-değerlendirme anlayışı hakkındaki düşünceleri. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28, 37-51.
- Miles, M. B., & Huberman, M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. (2nd ed.). Thousand Oaks, CA:Sage.
- Özgül, F., & Kangalgil, M. (2018). Beden eğitimi öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirme araçları ile ilgili görüşlerinin incelenmesi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 16(2), 60-71. https://doi.org/10.1501/Sporm_0000000355
- Özsevgeç, T., Çepni, S., & Demircioğlu, G. (2004). Fen bilgisi öğretmenlerin ölçme-değerlendirme okur-yazarlık düzeyleri. VI. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi Bildiri Kitabı, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Öztürk, N., Yalvaç Hastürk, H.G., & Demir, R. (2013). İlköğretim 4-5. sınıf fen ve teknoloji dersi öğretim programlarındaki ölçme ve değerlendirme yöntemlerine ilişkin öğretmen görüşleri. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20, 25-36.
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/zgefd/issue/47944/606569>
- Patton, Q. M. (1987). *How to use qualitative methods in evaluation*. Newsbury Park, Sage Publications.
- Sezer, S. (2005). Öğrencinin akademik başarısının belirlenmesinde tamamlayıcı değerlendirme aracı olarak rubrik kullanımı üzerinde bir araştırma. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18 (18), 61-69.
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/pauefd/issue/11125/133050>
- Şirin, E. F., Çağlayan, H. S., & İnce, A. (2009). Beden eğitimi öğretmenlerinin yeni ilköğretim programındaki ölçme-değerlendirme konusundaki yeterlilik düzeylerine ilişkin algıları. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14 (1), 25-40.
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/gbesbd/issue/28044/304857>

- Sünbül, D. (2011). *Portfolyo uygulamalarına ilişkin öğretmen, öğrenci ve veli görüşlerinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Yüzüncü Yıl Üniversitesi.
- Tekindal, S. (2002). Okullarda ölçme ve değerlendirme yöntemleri. (1. Basım). Evrim Yayınevi.
- Türkben, T. (2022). Türkçe öğretmenlerinin sınıf içi öğrenme becerilerini ölçme ve değerlendirme yeterlikleri. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori Ve Uygulama*, 13 (25), 45-72. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/eibd/issue/70603/1088012>
- Yalçınar, M. (2006). Eğitimde gözlem ve değerlendirme. (1. Basım). Nobel Basımevi.
- Yiğit, F. ve Kırımlı, B. (2015). Türkçe öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerinin işlevleri ve kullanılma sıklığı hakkındaki görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 44 (205), 64-86. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/milliegitim/issue/36159/406450>
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. (9. Baskı). Seçkin.
- Yılmaz, G., & Gündüz, N. (2008). Ankara merkez ilköğretim okullarında görevli beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirme tekniklerinin uygulanışına ilişkin görüşleri. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 6 (3), 103-111. https://doi.org/10.1501/sporm_0000000099
- Yılmaz, H. (2002). Eğitimde ölçme ve değerlendirme. (5. Baskı). Çizgi Kitapevi.
- Zeybek, G. (2019). Veritabanı organizasyonu dersinde elektronik portfolyo uygulamalarının akademik başarıya etkisi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(4), 1045-1058. <https://doi.org/10.32709/akusosbil.427180>

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Evaluation activities are used to understand how much the objectives and achievements of the teaching process have been achieved. In physical education and sports classes, the targeted achievements encompass not only behavioral but also theoretical and applied knowledge, skills and behaviors. Only measuring behavioral learning reveals data about a person's physical development. For this reason, the process is observed in evaluation activities and the quality of the emerging behavior is taken into account (Çöndü, 2004). Selecting the appropriate criteria that serve this purpose streamlines the evaluation and decision-making process while enhancing reliability (Yılmaz, 2002). It is important for students to see what and how much they have learned in the learning process, for their individual development and to develop positive attitudes. For this reason, the opinions and experiences of physical education and sports school students about the evaluation system of the instructors are important in terms of understanding the evaluation approaches of the instructors. The aim of this study is to reveal the opinions and experiences of the students of Hatay Mustafa Kemal University Physical Education and Sports School regarding the Evaluation System of the Instructors.

Method

In this study, qualitative research model was adopted because it was aimed to examine the data collection technique used and an existing situation in depth. In order to reach the determined objectives, the most appropriate phenomenology design among the qualitative research methods was used. The research group comprised 30 students selected through typical case sampling, which is a purposive sampling method. Within the scope of this research, research data were obtained with an 8-question interview form prepared with the standardized open-ended interview technique, which is one of the interview types, in accordance with the purpose of the research, after a detailed field scanning and by making use of the ideas and experiences of experts in the field. The data gathered from the interviews were transferred from the recording device to the computer environment by the researcher and the transcription was carried out by the researcher herself. In this direction, content analysis method, one of the qualitative analysis methods, was preferred in the research. The obtained data were read in detail, evaluated within the scope of the determined themes, and the data were explained, and the findings were explained by giving direct quotations to the views of the participants.

Results

According to the findings derived from the research; it is seen that almost all types of assessment are applied within the scope of different courses, as the types of assessment carried

out in Hatay Mustafa Kemal University Physical Education and Sports School vary according to the dynamics of the course. It has been stated that the strengths of the assessment systems can be utilized at the maximum level by using mixed assessment types in order to measure the knowledge levels of the students in a healthy way. It was emphasized by the participants that the types of assessment should be based on whether real learning takes place instead of measuring knowledge based on rote, should be within the scope of improving the transfer ability of the student, and an assessment system should be created based on the process, not the result. Upon examining the participants' evaluation preferences, it was determined that the most preferred type of evaluation was "practical exam" and the least "topic/presentation lecture". Among alternative assessment activities, Rubric and Portfolio assessment types are process-oriented and objective assessments that address the student as a whole. It is understood from the findings that the questions answered together with the students in the classroom have an important effect on realizing the mistakes and gaining experience, reinforcing the known truths, and gaining a more objective and critical perspective of the students. On the other hand, with the effect of individual differences, it is seen that some participants approach the process with its negative aspects. It is seen that the category of "Seeing the Deficiencies" is effective in giving the exam papers to the students. While the majority of the participants expressed a positive opinion about keeping the exam papers with the students, it is seen that two participants expressed a negative opinion in the direction of keeping the exam papers even though they were positive about the distribution of the exam papers.

Discussion & Conclusion

Evaluation methods can create varying perceptions in practical lessons such as physical education and sports. Each evaluation method has its own advantages and disadvantages. However, the findings obtained from the researches show that the applied exam criterion is important in such courses.

Participants expressed that assessment types such as rubrics and portfolios helped to reveal student performance in a more concrete and objective way and encouraged active participation of students. In a study by Sünbül (2011), it was noted that students demonstrated improved learning outcomes through the use of portfolios, coupled with an increased sense of responsibility.

As a result of the evaluation of the data obtained from the interviewees, it is seen that the measurement and evaluation systems, which are the cornerstones of education, are very effective at every stage of the learning process. In addition, the evaluation activities preferred by the educators by considering the factors such as the suitability of the test types, the size of the class, the determination of the objectives to be completed, the suitability of the course content and the

readiness of the students are the evaluation activities that the students think will serve individual differences, reveal their true capacities, and increase their individual success. They seem to want continuity. It is seen that the students want to be evaluated within the scope of process-oriented assessment activities with high content validity in which they can be evaluated completely. As a result of this; It can be suggested that educators be subjected to in-service training in order to diversify their evaluation systems and that the difficulties in implementing evaluation systems should be examined from the perspective of educators.